

Nuorisopalsta 22.4.2003 (Suomen Shakki 5/03)

Jussi Tella

Juniorivalmennusviikonlopussa huhtikuussa käsiteltiin slaavilaista puolustusta: avauksen teoria-asemia sekä avauksen jälkeen syntyviä keskipelin tyyppiasemia. Tällä palstalla esitellään vielä kertauksena yksi avausta säännöllisesti pelaavan suurmestari Aleksander Morozevichin opettavainen peli.

Morozevich on yksi maailman johtavista suurmestareista, ja hän on erityisen tunnettu kamppailullisesta ja terävästä pelityylistään. Valkeilla hän pelaa aina 1.e4, ja mustilla hänen repertuaariinsa kuuluvat pääasiassa ranskalainen puolustus 1.e4 alkusiirtoa vastaan ja slaavilainen puolustus valkean pelatesa siirron 1.d4.

Sekä ranskalainen että slaavilainen ovat klassisia shakkiavauksia, joista löytyy paljon avausteoriaa, ja useita erityyppisiä teoriamuunnelmia. Esimerkiksi Venäjän Aleksei Drejev, huippusuurmestari hänkin, pelaa sekä ranskalaisista että slaavilaista, mutta molempia täysin eri tavalla kuin Morozevich. Kun Morozevich haluaa sekavuuksia ja luottaa taktiseen silmäänsä, Drejev pyrkii teknisiin ja strategisiin asemiin. Näiden kahden pelaajan pelien läpikäynti (alusta loppuun!) ja vertailu joko ranskalaisessa tai slaavilaisessa on varsin opettavaista.

Molemmat huippupelaajat ovat onnistuneet rakentamaan avausrepertuaarin, jossa he pääsevät mieleisiinsä asemiin. Kummallakin pelaajalla on tausta Venäjän shakkikoulussa, eli avauksesta syntyvät tyyppiasemat ovat heillä hyvin hallussa. Kumpikin pelaaja on pelannut mieliavauksiaan tai niiden sukulaisavauksia kauan, ja heillä on vahva kokemus syntyvistä asemista. Kumpikin pelaaja tekee paljon töitä kehittäessään omia uutuuksia ja ennen kaikkea uusia pelitapoja avauksiinsa.

Lisätietoja avausrepertuaarista löytyy esimerkiksi Jouni Yrjölän luennosta "Avausrepertuaarin rakentaminen":

<http://www.shakki.net/antti/2000/valm00/luento4.htm>

Kanep, M (2480) - Morozevich, A (2678) [D11]

Keres Memorial Rapid, Tallinn 2003

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Rf3 Rf6 4.e3

Siirtoon 4.Dc2 Morozevich kokeili erikoista vastausta 4...Lg4!? pelissään Ehlvestiä vastaan samassa turnauksessa, ja jatkossa 5.Re5 Lh5 6.cxd5 Rxd5 7.Ld2 e6 8.e3 Rd7 9.Rxd7 Dxd7 10.Ld3 Rb4 11.Lxb4 Lxb4+ 12.Rc3 e5!? 13.0-0 exd4 14.Lf5 Dd6 15.exd4 0-0!? 16.a3 Lxc3 17.bxc3 Lg6 18.Lxg6 hxg6 laudalla oli pelijatkoon tapaan rauhallinen keskipeliasema, jonka musta lopulta voitti.

4...a6

Slaavilaisen a6-variantti, yksi tämän hetken muotiavauksista kaikilla tasoilla.

5.Ld3 Lg4 6.Rbd2

Terävämpi siirto on 6.Db3 taktisena ideana 6...Lxf3 7.Dxb7!? (7.gxf3 Ta7 8.Rc3 e6 9.Dc2 Le7 10.Ld2 0-0 11.0-0-0 Rbd7 antoi mustalle hyvän aseman luonnollisilla siirroilla pelissä Anand-Morozevich, Dortmund 2001) 7...Lxg2

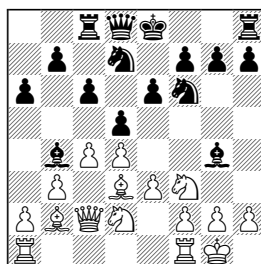
8.Tg1 dxc4 ja peli muuttuu erittäin epäselväksi.

6...e6 7.b3 Lb4!?

7...Rbd7 8.Lb2 Ld6 9.Dc2 Db8!? (9...De7 on myös luonnollinen siirto) 10.0-0 0-0 11.h3 Lh5 12.Rg5 h6 13.Rgf3 e5 14.cxd5 cxd5 15.dxe5 Rxe5 16.Rxe5 Lxe5 17.Lxe5 Dxe5 tapahtui pelissä Kramnik-Kasparov, Champions Club Blitz 2001, tuloksena toinen tavallinen keskipelin tyyppiasema, eristetty keskustasotilas.

Mielenkiintoinen siirto 7...c5!? jatkona 8.0-0 Rc6 9.Lb2 cxd4 10.exd4 Lb4 11.cxd5 Rxd5 antoi mustalle aktiivisen aseman tyyppiasemassa, jossa valkealla on eristetty keskustasotilas, Khurtsidze-Korneev, St Petersburg 2002.

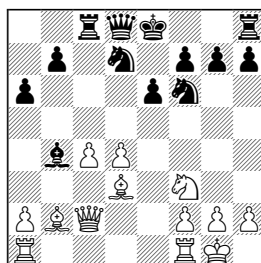
8.0-0 Rbd7 9.Dc2 Tc8 10.Lb2

10...c5!?

Morozevichille tyypillinen siirto, johon hän käytti paljon aikaa: ennen linnoitusta musta käynnistää pelin keskustassa.

11.Re5 cxd4 12.Rxg4 Rxg4 13.exd4 Rgf6 14.Rf3 dxc4 15.bxc4

15...0-0

Tyyppiasema: valkealla on eristetty keskustasotilaspari yhdessä lähettiparin kanssa, mustalla on turvallinen ja tukeva asema. Asema-arvio: tasan. Musta pelasi seuraavat siirtonsa todella nopeasti, kuin suoraan oppikirjasta.

16.Tfd1 Dc7 17.De2 Tfd8 18.Tac1 Lf8 19.Lb1?!

Valkean lähetit näyttävät kauniilta, mutta turvallisempaa oli pitää lähetti keskustassa, jossa sille on tarjolla monta diagonaalia. 19.d5!? oli vaihtoehto.

19...g6! 20.d5 exd5 21.cxd5 Db6 22.Txc8 Txc8 23.h3?!

Valkean olisi pitänyt pelata aktiivisemmin, sillä pelissä musta saa b1-lähetin jäämään huonoksi.

23...Te8! 24.Dd2 Lb4 25.Dc2 Lc5 26.a4 Re4 27.Ld4 Lxd4 28.Rxd4 Rdf6 29.La2 Rd6!

Kaunis keskustasotilaan blokkauk.

30.Db3 Dc5 31.Db2 Rfe4 32.Tc1 Da5 33.f3 Rc5 34.Dc3 Dxc3 35.Txc3 Rxa4 36.Tc7 Rb6 37.Tc2 Tc8 38.Tb2 Ra4 39.Tb4 Rc3 40.Lb3 b5 41.Rc6

Te8 42.Td4 Re2+

0-1

Tallinnan turnauksessa, josta edellinen esimerkkipeli on peräisin, pelattiin nopeaa shakkia, ja Morozevichin taktinen pelityyli ei ole aina sopinut hyvin nopean shakin turnauksiin. Tallinnassa hän kuitenkin pelasi selkeää peruspeliä mustilla. Kaikissa hänen peleissään pelattiin slaavilaista, tuloksena kaksi voittoa ja kaksi tasapeliä Morozevichille, mikä riitti hyvin turnausvoittoon.